

Trei pasi simpli si Romania iese din criza

Posted by admin on Mar 17th, 2010 and filed under Economie. You can follow any responses to this entry through the RSS 2.0. You can leave a response or trackback to this entry

Reluarea consumului este singura sansa pentru ca Romania sa se intoarca la crestere economica. Acest lucru a devenit limpede dupa ce economia europeana a dat rezultate sub asteptari, lucru care inseamna ca exporturile nu-si vor reveni foarte curand.

Programele de pana acum, cum ar fi "Prima Casa" sau "Rabla", au avut efecte mult sub asteptari si in Romania, si in tarile dezvoltate. Stimulii au fost "mai mult imaginari decat reali", comenta recent BERD, iar Romania era doar cel mai rau dintre multe exemple proaste.

Nu singurul. Disperarea i-a impins pe japonezi sa puna echivalentul a 200 de euro in palma fiecarui locuitor. Nici asta nu a fost suficient. Teama zilei de maine si traditia de economisire a japonezilor i-au facut pe acestia sa pastreze banii in loc sa-i cheltuiasca.

La scara mai mica, fenomenul se intampla si in Romania. In anul 2009, in plina recesiune, economiile populatiei au crescut intr-un ritm fara precedent: cu 25%.

Chiar si romanii care inca au bani se feresc de un bon de casa prea umflat.

Economistii consultati de Romania libera cred ca increderea este ingredientul lipsa din reteta de insanatosire a Romaniei.

"Daca ne uitam atent, consumul in Romania nu a sczut pentru ca au sczut veniturile, ci pentru ca oamenii pur si simplu nu mai au incredere in economie, in viitorul lor. Te gandesti de doua ori inainte sa mergi la restaurant daca nu esti sigur ca maine mai ai un loc de munca", apreciaza analistul economic Aurelian Dochia.

Desi situatia pare disperata, exista in continuare trei masuri simple, dar puternice, pe care Romania poate sa le ia. Cea mai importanta este rambursarea cu prioritate a celor 1,5 miliarde de euro datorate de stat companiilor. De asemenea, BNR ar putea reduce dobanda de politica monetara, aflata acum la cel mai inalt nivel din UE, pentru a stimula creditarea.

O alta masura ar putea fi chiar micșorarea taxelor principale, cota unica si TVA, pentru ca statul sa preia o parte din ajustarile dureroase pe care pana acum le-a facut doar sectorul privat.

PLATA DATORIILOR

Avantaje: Companiile au de luat 1,5 miliarde euro de la stat in contul serviciilor prestate sau al rambursarilor de TVA. Restituirea urgenta a acestor sume ar ridica nivelul de lichiditate si increderea de pe piata.

Dezavantaje: Daca da banii inapoi fara sa reduca din cheltuielile proprii, statul trebuie sa se imprumute suplimentar sau risca sa depaseasca tinta de deficit bugetar stabilita cu Fondul Monetar International.

Responsabil: GVERNUL

TAXE MAI MICI

Avantaje: O reducere a cotei unice si a TVA ar lasa mai multi bani la dispozitia mediului

privat. In felul acesta, ar creste atat consumul, cat si investitiile de natura sa creeze noi locuri de munca.

Dezavantaje: Bugetul are deja un deficit prognozat mare, de 5,9%, iar o reducere a impozitelor ar trebui insotita de noi reduceri la nivelul cheltuielilor bugetare.

Responsabil: PARLAMENTUL

DOBNZI MAI MICI

Avantaje: Romania are cea mai mare dobanda de politica monetara din UE, de 7%.

O reducere substantiala ar putea reporni creditarea de consum si ipotecara, dar si investitiile.

Dezavantaje: Reducerea dobanzii ar duce la o inflatie mai mare, ca urmare a abundenței de bani de pe piata, la deprecierea cursului valutar din cauza investitorilor care vor considera Romania mai putin atractiva.

Responsabil: BNR

SOLUTIE

Ce au facut altii

Japonia a oferit fiecărei familii echivalentul a 200 de euro pe luna pentru a stimula consumul.

Germania, Franta, Statele Unite, dar si Rusia au implementat un program de tip "Rabla" cu destul de mare succes.

Ungaria a demarat, inaintea Romaniei, un program similar cu "Prima Casa".

Guvernul SUA a acordat stimulente financiare constructorilor de locuinte.

Garantii de stat, bani pentru rable, dobanzi si taxe mai mici

Cel putin teoretic, consumul ar putea fi stimulat prin cateva masuri aplicate deja si in alte state.

Efecte directe ar putea avea, cred analistii, programele de garantare a creditelor cum ar "Prima Casa" sau "Primul Siloz". Indirect ar putea interveni Banca Nationala, prin cresterea lichiditatii bancilor si, impli-cit, scaderea dobanzilor la cre-dite, dar si Guvernul, printr-o eventuala reducere a TVA. "Eu nu cred ca trebuie stimulat consumul.

Daca vreti insa un raspuns teoretic, ar trebui sa scada TVA, de exemplu", spune bancherul de investitii Matei Paun, managing partner al BAC Investments.

Analistul economic Aurelian Dochia, pe de alta parte, crede ca o scadere a taxelor este exclusa, insa Programul "Rabla" ar putea fi o reteta de succes.

Banca Nationala va fi, la randu-i, un element-cheie in contextul in care, dupa toate aparentele, ea va continua sa duca o politica de stimulare a creditului prin reducerea dobanzii-cheie.

"Bancile sunt dispuse sa dea bani, mai ales ca vor avea mai multe lichiditati din moment ce Guvernul a ales sa se imprumute mai putin de pe piata interna.

Banca Nationala va continua sa scada dobanda si credem ca o va aduce in jurul valorii de 6-6,25%", comenteaza Lucian Anghel, economistul-sef al BCR.

Mai intai exportul, apoi consumul

Nu toata lumea este de acord cu faptul ca bancile ar avea intentia de a mai acorda cre-dite,

desi o usoara revenire poate fi sesizata. “Nu cred ca bancile vor relua procesul de creditare oricat ar scadea BNR dobanda.

Au prea multe credite cu probleme care trebuie acoperite”, crede Matei Paun.

O crestere a exporturilor va conduce inasa, desi nu direct, la majorarea consumului. “Ceea ce trebuie sa faca autoritatile este sa incurajeze exporturile pentru ca, apoi, consumul isi revine in mod natural. Oamenii vor capata mai multa incredere in economie. Banca Nationala ar fi trebuit sa lase de mult leul sa se deprecieze, iar declaratiile actuale ale guvernatorului sunt tardive.

Avem nevoie de o depreciere abrupta, poate pana la 5 lei pe euro pentru a da un impuls exporturilor”, continua bancherul de investitii.

Sentimentele si locul de munca, pe primul plan
“Consumul depinde in primul rand de incredere. Atat timp cat oamenii nu au siguranta locului de munca, atat timp cat se anunta un somaj in crestere, nu cred ca se poate face ceva pentru a fi stimulat consumul. Trebuie in primul rand finalizat procesul de restructurare din sistemul bugetar, care aduna o treime din forta de munca.

Oamenii nu se gandesc la consum atunci cand nu stiu daca vor mai avea un loc de munca. Se gandesc sa economiseasca”, apreciaza Lucian Anghel. De altfel, despre incredere vorbesc si ceilalti specialisti chestionati de R.I.”

Procesul de productie a bunurilor de export angreneaza oricum si factori din economia interna. In concluzie, mai intai ar trebui stimulate exportul, productia, pentru ca apoi vine de la sine si cresterea consumului”, concluzioneaza Dochia.

Sursa Romania Libera